

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva

„OBRTNI VESTNIK“
Izhaja mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu ter
stane celoletno Din 40.—
polletno Din 20.—
posamezna šteč. Din 2.—

Oficijelno glasilo «Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani» in «Splošne zveze
obrnih zadrug v Mariboru» ter slovenskih obrtnih društev v Sloveniji

Uredništvo in upravljanje: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi
se ne sprejemajo. Rokopisi se ne
vračajo. Ponatiski dovoljeni le z
navedbo vira.

Štev. pri poštni hranilnici
podružnici v Ljubljani 10.860

XI. letnik.

V Ljubljani, dne 15. septembra 1928.

Št. 18.

Obrtništvo v boju za svoje pravice!

Vsi stanovi potrebujejo podpore od svoje najvišje organizacije, ki jo imenujemo država. Država je združitev naroda in je dejanski velika organizacija, ki ima namen braniti narod pred tujimi narodi in pospeševati ter podpirati ga pri njegovem stremjenju po blagostanju. Države, ki skrbno zasledujejo ta cilj, imajo danes bogato razvito industrijo in trgovino, veliko je narodno premoženje, velik je ugled in vpliv v zunanji politiki.

Tudi naša država je ena izmed onih, ki ima mnogo predpogojev za ugoden razvoj, le žal, da teh dobrin ne eksploatiramo sebi v korist.

Če pogledamo naš položaj pravi iz stališča vsakdanjega, realnega življenja, vidimo, da živimo v hudi gospodarski in iz nje izvirajoči socialni krizi. O vzrokih te krize smo že tolikokrat razpravljali, da gremo lahko preko tega ter da samo ponovno ugotovimo, da se vsled brezbriznosti merodajnih faktorjev borijo vsi gospodarski stanovi za svoj obstoj.

Tudi obrtništvo je vodilo vsa poveljna leta borbo za zboljšanje svojega položaja. Opozarjalo je merodajne faktorje, da je potrebna čim izdatnejša podpora našemu obrtu.

Opozarjali smo oblasti na razvito šušmarstvo in zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je leta 1926. sklicala celo protestno zborovanje proti šušmarstvu, raznim zavodom in delavnicam, ki odjedajo neupravičeno obrtniku zaslužek. Tedaj se je dogodilo, da se je Veliki župan izognil obrtniški deputaciji, ki je zahtevala, da napravi red.

Koliko se je borilo obrtništvo proti uvozu obrtniških izdelkov v našo državo! Zahtevali smo zaščitno carino, da inozemski izdelki ne preplavijo našega trga.

V času težke krize smo pogrešali in pogrešamo še danes ceneno kreditiranje obrtništva. Tudi tu smo storili vse, da dosežemo vsaj nekaj.

Nešteto krat smo stavili zahteve, da podpre državna uprava racionalizacijo obrta, da nam da s tem možnost boljšega in cenejšega obratovanja.

Apelirali smo na politične stranke, da ščitijo interese obrtništva, da mu pomagajo do gospodarskega razmaha.

A na vse te naše gospodarske zahteve, na vse naše proteste, pritožbe in prošnje pa nam ostane edina konstatacija, da je naš položaj vedno težji ter da merodajni faktorji niso storili za obrtništvo — ničesar.

To konstatiramo radi tega, ker se nam od gotove strani hoče predbacivati, da smo obrnili borbo proti obrtnemu delavstvu.

Po brezuspešnem molenovanju, naj nam dajo oblasti vsaj najosnovnejše pravice, smo obrnili našo borbo, a ne proti delavstvu, temveč proti vsem, ki so dolžni podpreti naš obrt, pa niso storili ničesar.

Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je energično posegla v borbo za obrtniške interese in je sklicala v ponedeljek, 3. septembra t. l., veliko protestno zborovanje, ki se je vršilo v dvorani «Kazine».

Protestnega zborovanja se je udeležilo veliko število ljubljanskega obrtništva, zastopanih pa je bilo po svojih delegatih tudi preko 70 obrtnih zadrug iz vse Slovenije. Večina ljubljanskega obrtništva je zaprla v znak protesta za časa zborovanja tudi svoja obratovališča.

Zborovanje je otvoril načelnik Zveze obrtnih zadrug g. Josip Rebek, ki je v svojem pozdravnem nagovoru predlagal, da se sporoči Savezu Hrvat-

skih obrtnikov v Zagrebu in Zemaljskemu savezu zanatskih udruženja v Beogradu solidarnost slovenskega obrtništva v boju za obrtniške pravice. V svojem referatu o uredbi o odpiranju in zapiranju obratovališč je ostro kritiziral postopanje pristojnih ministrstev, ki so s to uredbo zagrešili na obrtništvo največ s tem, da omejuje delo tudi obrtniku samemu. Obrtništvo pa hoče zase popolno svobodo delal in uredbo, ki to omejuje, odločno odklanja.

Predsednik Vrhovnega obrtniškega sveta g. Ivan Rebek iz Celja je poročal za tem o državnih dobavah, o neracionalnem gospodarstvu in delovnem času. V svojem govoru je omenjal samo en slučaj, ki jasno dokazuje, kako se razmetava denar. Razpisana je bila svoječasno dobava v znesku 75 Din. Za oddajo te dobave se je sestala posebna komisija, katere stroški so pa znašali okrog 1500 dinarjev.

G. Ivan Gogala z Jesenic je podal jako pregleden referat o davkih in je nazorno s številkami dokazal, kako ogromne davke plačuje Slovenija. Zahteval je revizijo novega davčnega zakona, ki se pa mora izvršiti še pred letom 1929. Obrtništvo odločno ugovarja razdelitvi obrtništva v posamezne davčne skupine pri davku na podjetja. Po tej razdelitvi spadajo večji obrtniki, ki delajo tudi s stroji v skupino, v katero spadajo n. pr. odvetniki, katerih položaj je brezdvomno mnogo boljši kakor pa obrtnikov. Zathevala je nadalje ukinitve davka na poslovni promet in pa odpravo oziroma spremembo davčnih knjižic za uslužbenški davek.

Zbornico za trgovino, obrt in industrijo je zastopal zbornični podpredsednik in predsednik obrtnega odseka g. Ivan Ogrin. V svojem govoru, ki je imel popolnoma politično ozadje, se je zavzel odločno za osemurni delavnik, češ, tudi mi obrtniki lahko z osemurnim delavnikom shajamo. Omenil je nadalje, da so se tudi davčna bremena nekoliko omilila. To izvajanje g. Ivana Ogrina je zaprosilo zborovalce. Obrtništvo, pa najsi bo tega ali onega političnega prepričanja, se solidarno bori za svoje pravice, solidarno zahteva, da se dovoli za obrtne delavnice 10urno delo, solidarno protestira proti previsokim davkom, — zastopnik zbornice za trgovino, obrt in industrijo in celo predsednik zborničnega obrtnega odseka, pa se izjavlja na javnem protestnem zborovanju proti zahtevam onega obrtništva, ki je tudi g. Ogrinu pomagalo, da je zavojeval zbornico. — Res, lep zastopnik obrtniških interesov! G. Ogrin je s tem javno blamiral oficijelno zbornico, katere dolžnost je, da javno popravi napako, ki jo je napravil njen podpredsednik.

G. Ogrin je v dovolj jasnih besedah pokazal, da je bil na zborovanju kot zastopnik vlade ter ni mogel prikriti niti na takem zborovanju in v svojstvu zastopnika zbornice svojega političnega prepričanja. — Pa si potem upajo taki gospodje predbacivati strankarstvo celo strokovnim organizacijam! — G. Ogrin «ga je polomil» in blamaža bo ostala na njem, dokler bo govoril kot zastopnik obrtniških interesov. — Vprašamo pa tudi «Jugoslovansko obrtno zvezo», če se strinja s stališčem svojega vodje!

V imenu Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru je pozdravil zbor g. I. Krajcar, ki je poudarjal, da bo moglo obrtništvo uspešno braniti svoje koristi le v strumni in solidarni organizaciji. — H koncu je govoril še g. Fran Igljč, krojaški mojster v Ljubljani, ki je istotako poudarjal važnost obrtniške organizacije.

Zborovalci so sprejeli nato soglasno sledeče resolucije:

I. Resolucija.

Na obrtniškem protestnem zborovanju v Ljubljani dne 3. septembra 1928. zbrani zborovalci ostro obsojajo uredbo o odpiranju in zapiranju obratovališč, ki jo je izdalo ministrstvo socialne politike v sporazumu z ministrstvom trgovine in industrije.

Uredba, ki sloni na določilih zakona o zaščiti delavcev ne ustreza razmeram, v katerih se nahajajo gospodarski krogi, ki preživljajo težko gospodarsko krizo.

Obrtništvo je z vso upravičenostjo pričakovalo zaščite in podpore od državne uprave, ki bi v interesu narodnega gospodarstva, morala pospeševati razvoj in napredek našega obrta. Z uredbo o odpiranju in zapiranju obratovališč pa je zadala državna uprava udarec v obraz stanu, ki s svojim delom in trdom v odlični meri prispeva k gospodarskemu procvitu naše države.

Obrtništvo z vso odločnostjo protestira tudi proti naredbi o odpiranju in zapiranju obratovališč, izdani po g. Velikem županu ljubljanske oblasti. Naredba ne urejuje le delovnega časa za pomožna osebja, temveč omejuje svobodo dela tudi mojstru. Medtem ko drugi narodi tekmujejo v delu in se oklepajo kot edinega sredstva za uspešen razvoj le dela, se pri nas s preostriimi določbami delo ovira in omejuje.

Obrtništvo radi tega odločno zahteva:

1. Da se uredba o odpiranju in zapiranju obratovališč in na podlagi te ustvarjene naredbe Velikih županov, ki nevarno ogrožajo produkcijo domačega obrtništva, brezpogojno ukinejo. Obrtništvo se v dokajšnji meri po krivdi merodajnih faktorjev nahaja v tako desolatnem položaju, da odločno odklanja vsako omejevanje dela. Obrtništvo je po svojih organizacijah in korporacijah z neštetiimi prošnjami apeliralo na uvidevnost merodajnih faktorjev, naj ne izvajajo sistematičnega ugonabljanja obrta — a vsa borba za najosnovnejše pravice je naletela na popolno nerazumevanje in preziranje. Iz tega razloga se obrtništvo ne smatra za dolžno, da upošteva in izpolnjuje zakone, ki ga tirajo v propast.

Za malega obrtnika pa pomenja naredba o odpiranju in zapiranju obratovališč naravnost uropoščenje, ker ga veže na delovni čas, ki velja za vse ostale, tudi velika obratovališča.

2. Obrtniške delavnice se morajo gibati v okviru potreb prebivalstva, čemur pa naredba o odpiranju in zapiranju obratovališč ne ustreza in nekaterim obrtnim strokam znatno otežkočuje obratovanje, ker morajo zapreti obratovališča v času najugodnejše prodaje in pridobivanje naročnikov.

3. Odpiranje in zapiranje obratovališč naj se izvede v sporazumu s posameznimi strokami in njihovih organizacijami, upoštevajoč pri tem tudi lokalne razmere in potrebe.

4. Obrtništvo zahteva, da merodajni faktorji v polnem obsegu upoštevajo želje in zahteve posameznih obrtnih strok, ki so priložene tej resoluciji.

5. Da se ukinejo rokodelske delavnice po kaznilnicah.

6. Da se ukinejo železniške delavnice izven tovarn za popravilo strojev in vagonov, ker te so le v breme železniški upravi.

7. Zahtevamo takojšnjo ustanovitev gospodarskega sveta.

Če bi pa ministrstvo socialne politike in merodajni faktorji ne ugodili tem upravičenim zahtevam, bo obrtništvo z vsem dovoljenimi sredstvi

vodilo najenergičnejšo borbo, dokler ministrstvo socialne politike tako krivične uredbe ne ukine.

Obrtništvo apelira končno na uvidevnost vseh prizadetih faktorjev, ker je le v interesu države napredek obrta.

Ljubljana, dne 3. septembra 1928.

II. Resolucija.

Teža razmer je privedla obrtništvo do odločnega koraka, da v obrambo svojih interesov najodločnejše zahteva popolno svobodo dela.

Z zakonom o zaščiti delavcev se ureja delovni čas od 8 do 10 ur dnevno, medtem ko Inspekcija dela s svojim rigoroznim postopanjem uveljavlja 8 urni delavnik, kar povzroča obrtništvo ne le neprijetnosti, temveč tudi globe in kazni.

Obrtništvo poudarja pri tej priliki, da ni našlo doslej pri merodajnih faktorjih nikakega razumevanja na razvoj in napredek našega obrta, — ugotavlja pa tudi, da preživlja zlasti zadnja leta tako omalovaževanje od strani javnih faktorjev, da ne more več izpolnjevati predpisov, ki mu grozijo s popolnim upropaščenjem.

Predvsem zahteva obrtništvo, da se uvede v vseh obrtnih delavnicah nesporen 10 urni delavnik.

Ta naša zahteva ni naperjena proti delavstvu, borba za življenski obstoj in vsakdanji kruh nas silita, da na njej najodločnejše vztrajamo.

Država zahteva od nas vse mogoče dajatve, ubija nas inozemska konkurenca, obrtna zakonodaja je skrajno pomanjkljiva in se niti ta ne izvaja, čemur je najboljši dokaz bujno razvito šušmarstvo.

Obrtniški obrati so navezani radi tega na dela, ki ne dajejo možnosti gospodarskega procvita, zato pa je tembolj potrebno, da izrabijo one možnosti, ki jih imajo, kar pa je mogoče le ob največji racionalizaciji obratov in temeljitem delu.

Na protestnem zborovanju v Ljubljani dne 3. septembra 1928. zbrano obrtništvo zahteva najodločnejše, da izda ministrstvo socialne politike posebno uredbo v okviru zakona o zaščiti delavcev, s katero se dovoljuje v vseh obrtnih delavnicah 10urni delavnik.

Apeliramo na merodajne faktorje, zlasti ministrstvo trgovine in industrije, da to zahtevo vsega obrtništva podpirajo in brez odloga izvedejo.

Ljubljana, dne 3. septembra 1928.

III. Resolucija.

Obrtništvo, zbrano na protestnem zborovanju dne 3. septembra 1928. v dvorani Kazine v Ljubljani, protestira najostreje proti davčni preobremenitvi Slovenije. Vsa povojna leta je prenašala Slovenija najtežja davčna bremena, ki so nadkriljevala gospodarsko in davčno moč slovenskega gospodarja.

Z novim davčnim zakonom je obrtništvo z vso upravičenostjo pričakovalo davčnega omiljenja in to tembolj, ker davčna bremena niso bila izenačena.

Slovensko obrtništvo, ki je doživelo že toliko razočaranj, pa mora, žal, zopet ugotoviti, da pri naša novi davčni zakon obrtništvo še večjo obremenitev, zlasti z uvedbo novega davka na podjetja.

Novi davčni zakon ima poleg tega še mnogo drugih ostrin tako, da bo pomenjal za obrtništvo ne omiljenje, pač pa zvišanje davkov.

Zato obrtništvo odločno zahteva revizijo novega davčnega zakona, ki se mora izvesti še pred predpisom obrtnega davka, ki stopi v veljavo leta 1929.

Obrtništvo ponovno zahteva ukinitve davka na poslovni promet, ker je ta davek krivičen. Ostro obsoja namero vlade, da bi dohodke iz tega davka zastavila za angleško posojilo.

Obrtništvo najostreje graja izdajo davčnih knjižic za uslužbenski davek, ki so popolnoma nerazumljive, in zahteva, če so knjižice res potrebne, da jih davčna uprava poenostavi in izda s slovenskim besedilom.

Obrtništvo ostro obsoja vsako nasilno izterjavanje davkov. Vlada naj se zaveda, da je z neracionalnim državnim gospodarstvom popolnoma izčrpala davkoplačevalce, ki se bore danes za svojo existenco ter da bi vsako nasilno izterjavanje davkov pomenilo upropaščenje našega gospodarstva. Pričakujemo, da si vlada ne bo hotela vtisniti pečata uničevalca naroda!

Obrtništvo zahteva, da se davčne cenilne komisije sestavljajo v sporazumu z obrtniškiimi organizacijami ter da se iste kreirajo v podkomisije, ker je le tedaj mogoča pravilna in vestna ocena dohodkov davkoplačevalca.

Apeliramo na politične stranke, da z vso odločnostjo nastopijo proti nasilnemu izterjavanju davkov.

Apeliramo nadalje na Zbornico TOI, kot zastopnico obrtništva, da zastavi ves svoj vpliv, da se doseže revizija davčnega zakona v smislu naših zahtev in da se davčne rubežni pod nobenim pogojem ne vršijo.

Apeliramo kočno na vse merodajne faktorje, da upoštevajo težke gospodarske razmere slovenskega obrtnika in temu primerno uredijo tudi davčno vprašanje.

Ljubljana, dne 3. septembra 1928.

Enotni v boju za obrtniške interese!

V soboto 8. septembra t. l. se je vršila v Mariboru seja Vrhovnega obrtniškega sveta, katere so se udeležili zastopniki vseh v Vrhovnem obrtniškem svetu včlanjenih zvez. Vršila se je ob 6. uri zvečer v klubovi sobi Mariborskega dvora. Predsedoval ji je predsednik g. Ivan Rebek iz Celja.

Vrhovni obrtniški svet je sprejel na tej seji svoja pravila. Organizacija bo temeljila na podlagi § 130. c obrtnega reda in bo torej ustanova obstoječa na obrtnem redu. Vrhovni obrtniški svet bo predložil pravila oblastvom v odobritev, nakar bo ustanavljanje te za obrtniško gibanje nadvse važne korporacije končano.

Obsežna in nadvse zanimiva debata se je razvila pri razpravi o novem obrtnem zakonu. Osrednje obrtniške organizacije vse države seskrbno pripravljajo na čas, ko bo ministrstvo trgovine in industrije predložilo svoj osnutek zbornicam in drugim merodajnim faktorjem v izjavo. Vse osrednje organizacije so že izdelale svoje osnutke. Tudi Slovenija hoče pri novem obrtnem zakonu sodelovati in naloga obrtniških organizacij je, da ščitijo interese slovenskega obrtnika. Vrhovni obrtniški svet je napravil radi tega potrebne sklepe in bo pozval vse obrtniške organizacije, da bodo sodelovale pri sestavi osnutka novega obrtnega zakona.

Vrhovni obrtniški svet je razpravljaj nadalje o uredbi o odpiranju in zapiranju obratovališč in o protestnem zborovanju, ki ga je priredila Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani dne 3. septembra t. l. Pri tem je podal Vrhovni obrtniški svet soglasno sledečo izjavo:

«Vrhovni obrtniški svet je na svoji seji dne 8. septembra 1928. v Mariboru razpravljaj o uredbi o odpiranju in zapiranju obratovališč ter osemurnem delavniku in je prišel do sledečega zaključka:

Obrtniški položaj v državi je skrajno neugoden. Naše zahteve in naši protesti ne najdejo na merodajnih mestih nikakega odmeva! Rušijo se najosnovnejše obrtnikove pravice v pogledu obrtne zakonodaje, državna uprava spodjeda kruh obrtnika s svojimi delavnicami, ugonablja ga inozemska konkurenca, tarejo ga davki in druge dajatve, preživlja dobo nasilnega proletariziranja in obubožavanja. Z žalostjo konstatiramo, da ruši državna uprava s svojo neuvidevnostjo in svojo brezbriznostjo najzdravejše temelje naše države.

Z uredbo o odpiranju in zapiranju obratovališč jo zadalo ministrstvo socialne politike v sporazumu z ministrstvom trgovine in industrije gospodarskim krogom, zlasti malemu obrtniku, najtežji udarec. Omejuje mu svobodo dela in ga tira s tem v naravnost obupen položaj.

Državna uprava ni pokazala doslej nikakega razumevanja za racionalizacijo obrtnih obratov in kriza sili obrtnika, da vzdržuje svoj obrat s težkim ročnim delom, v vedni borbi za svoj obstoj.

Brezposelnosti obrtniškega pomožnega osebja ni krivo obrtništvo, pač pa oni, ki pritiskajo obrtnika k tlom. Osemurno delo ne bo rešilo naroda težke socialne bede, ker ležijo njeni vzroki izven obrtnih delavnic, v razdrapanih gospodarskih in političnih razmerah.

Obrtništvo zahteva zase popolno svobodo dela in zato odločno zavrača vsako uredbo, ki bi ga v delu omejevala.

Če se pa obrtništvo bori za deseturni delavnik, naj merodajni faktorji vidijo vzroke za to obrtniško zahtevo v dejstvu, da so baš oni izčrpali njegovo gospodarsko moč do skrajnosti ter da se oprijemlje mali obrtnik kot edine rešilne bilke — dela, s katerim vzdržuje sebe in pomožne moči.

In pri tem mora pritegniti k delu svoje delovne moči, če jim hoče nuditi existenco.

Obrtništvo zlasti poudarja, da tendenca te borbe ni naperjena proti obrtnemu delavstvu, ker se dobro zaveda, da sta tako mojster kot pomočnik zainteresirana na procvitu podjetja. Pač pa velja ta borba onim, ki doslej, sledeč svojim političnim demagogičnim načelom, niso čuli obrtniških zahtev, ki so pripeljali obrtnika na rob propasti in ki so ga prisilili, da išče svoj obstoj v čim boljši in večji izrabi delovnega časa! Tudi delavstvo je s tem žrtev nepovoljnih gospodarskih razmer!

Vrhovni obrtniški svet apelira na vse merodajne faktorje, da končno uvidijo pogreško, ki so jo zakrivali na narodu s sistematičnim ubijanjem gospodarstva.

Pri tem pa Vrhovni obrtniški svet ne more prezreti dejstva, da se je na protestnem zborovanju obrtništva dne 3. septembra t. l. v Ljubljani izjavil oficijelni zastopnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo proti interesom obrtništva. Obrtništvo odločno obsoja ta korak zborničnega funkcionarja in to tembolj, ker je prejel zbornične funkcije iz rok obrtništva.

Vrhovni obrtniški svet pozivlje Zbornico za trgovino, obrt in industrijo, kot zaščitnico gospodarskih interesov obrtništva, da ta korak svojega zastopnika popravi.

V Vrhovnem obrtniškem svetu včlanjene Splošna zveza obrtnih zadrug v Mariboru, Zveza gostilničarskih zadrug v Ljubljani in Mariboru se pridružujejo v celoti protestom in resolucijam iznešenih na protestnem zborovanju Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani dne 3. septembra 1928. in zahtevajo, da merodajni faktorji vpoštevajo te zahteve celokupnega slovenskega obrtništva.

V Mariboru, dne 8. septembra 1928.»

Končno se je razpravljajlo še o nekaterih notranjih zadevah.

S ustanovitvijo Vrhovnega obrtniškega sveta je slovensko obrtništvo mnogo pridobilo. Prej, raztrgane na štiri koše, na štiri osrednje organizacije, ki niso imele med seboj nikakih stikov, so sedaj vse te organizacije kakor eno telo, ki deluje v prid našega obrtništva. Potreba Vrhovnega obrtniškega sveta se je že pokazala pri vprašanju novega obrtnega zakona in vsi bomo v bodoče stremeli za tem, da bomo v prijateljstvu in solidarnosti kovali močno obrtniško organizacijo.

„Obrtni Vestnik“ je tudi naše obrtno politično glasilo.

Vrhovni obrtniški svet je na svoji seji dne 8. septembra t. l. v Mariboru razpravljaj tudi o taktiki pisave «Obrtnega Vestnika». Obrtniške organizacije so strogo stanovske organizacije, ki ne priznavajo diktata in nadvlade nobene politične stranke. «Obrtni Vestnik» se je tudi strogo držal v teh mejah. Vsa borba slovenskega obrtništva je usmerjena na obrambo lastnih interesov, ki so tudi vsled medsebojnih strankarskih borb političnih strank jako ogroženi.

Obrtništvo ni našlo doslej v nobeni stranki dovolj zaščite. Njegove organizacije stojijo nad vsemi strankami in ustvarjajo svojo — obrtno politiko.

Zato se odpira tudi «Obrtnemu Vestniku» novo polje in se na podlagi sklepa Vrhovnega obrtniškega sveta v bodoče ne bo omejeval več zgolj na strogo gospodarske zadeve, temveč bo posegal tudi v politične razmere, v kolikor nasprotujejo obrtniškim interesom.

Obrtniška „Samopomoč“ Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani.

Obrtniška samopomoč Zveze obrtnih zadrug opazarja članstvo na člen 6. društvenih pravil, na podlagi katerega neredni plačniki prispevkov nimajo pravice do polne podpore.

Članstvo je dobilo letos že štiri okrožnice z obračuni, a povsodi smo priložili vedno samo eno položnico in s tem članstvo navajali, da vsak, akoravno plačuje za več članov, vse plača samo z eno položnico.

Zato nismo poudarili v «Sklepih občnega zbora», da naj vsak član in plačnik porabi za vsa plačila, katera odpadejo na njega za tri mesece, plača z eno položnico in da smo zato poslali štiri položnice za vse leto.

Nekateri člani so pa kar vse štiri položnice nenkrat porabili in nakazali tako male zneske, da ne razumemo, kje so to brali in na kak način so do takih zneskov prišli.

Navedli smo natančno, da ima vsak član plačati za leto 1928. s prvim plačilom članarino Din 20.—.

Nadalje smo navedli, da plača od 1. junija naprej vsak član mesečno Din 10.— kar naj bi se plačevalo po možnosti za tri mesece (naprej) skupaj. To pa radi tega, ker so položnice prvič drage, drugič pa računa poštna hranilnica za vsako sprejeto položnico manipulacijske stroške, kar letno na tisoče dinarjev znese.

Imel je torej vsak član plačati za mesece junij, julij in avgust mesečno po Din 10.—, to je Din 30.—, in pa članarino za leto 1928. Din 20.—, kar bi bilo skupaj Din 50.— za člana.

Septembra meseca pa plača potem vsak član samo Din 30.— za mesece september, oktober in november po Din 10.— in decembra meseca pa plača zopet Din 30.— za mesece december, januar in februar in marca zopet tako.

Kdor plačuje za več članov, plača seveda za vse člane tudi samo z eno položnico. Razume se, da taki plačniki, kateri za več članov plačujejo (za tri ali več) in bi jim bilo preveč za tri mesece vkup plačevati, lahko mesečno plačujejo in jim bomo poslali položnico, ako to želijo.

Ponavljamo torej še enkrat, da splošno zadoštujejo 4 položnice za celo leto, za vsake tri mesece ena, neglede na število članov, za katere eden ali drugi plačuje.

Ako pa kdo hoče za več kakor tri mesece plačati, da mu ne bo treba vedno na to misliti, pa tudi lahko za več mesecev plača.

Na položnico napišemo vedno samo eno številko, tudi če kdo za več članov plačuje, ker nam ena številka zadostuje za našo evidenco.

Članom, kateri so šele letos pristopili, sedaj ni treba članarino za leto 1928. Din 20.— plačevati, ker so jo plačali že pri vstopu.

Ker sedaj vsak član ve, kaj in koliko ima plačevati, odpadajo okrožnice, katere so se preje pošiljale, ker nimajo nobenega smisla več in se bodo smrtni slučajji šele koncem poslovne dobe naznanili.

Nekateri člani so tudi mnenja, da je sedanj način plačevanja dražji. Res pa je ravno nasprotno, ker je članstvo do maja plačevalo po tri smrtni slučajje na mesec.

Glavni zbor Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru.

V nedeljo 9. t. m. dopoldne se je vršila v posvečevalnici mestnega magistrata v Mariboru letošnja glavna skupščina Splošne zveze obrtnih zadrug za mariborsko oblast. Od 39 v Zvezi včlanjenih zadrug jih je bilo zastopanih 36 z nekaj nad 50 delegati, kar je gotovo dokaz, da se te zadruge zavedajo velikega pomena obrtniške organizacije in organizatoričnega dela za napredek obrtniškega stanu.

Predsednik Zveze g. Bureš, znani organizator obrtništvu, je uvodoma pozdravil zastopnike oblasti, dalje g. dr. Pretnarja kot delegata Zbornice za TOI, gg. Rebeka in Kaiserja iz Ljubljane kot zastopnika ljubljanske Zveze ter g. Oseta, predsednika Zveze gostilničarskih zadrug.

Tajniško poročilo je pokazalo, da je Zveza navzlic skromnim denarnim sredstvom živahno delovala na eni strani za izpopolnjevanje obrtniške organizacije, na drugi strani pa za vsa dnevna vprašanja, ki so v zvezi z usodo našega obrtništvu. Žal, še niso vse obrtne zadruge uvidele potrebe organizatornega dela z Zvezo in imamo danes od 87 obrtnih zadrug v mariborski oblasti šele 39 članic Zveze. Tu ne smejo igrati vloge nikake osebne ambicije ali pa antipatije, temveč le interes obrtništvu. Na skupščini je g. Vahtar med drugim poročal tudi o pripravah za letošnje vajensko in pomočniško razstavo, ki se je vršila te dni. Kljub temu, da so vsi načelniki obrtnih zadrug, zlasti v Mariboru, dobili tozadevne okrožnice že pred več meseci in bi bila njihova dolžnost pospeševati pravilno vzgojo naraščaja, mnogi niso niti smatrali za potrebno, da bi bili vsebinsko te okrožnice sporočili odboru, kaj šele prizadetim vajencem in pomočnikom svojih strok. Takšni načelniki so samo coklja v razvoju obrtništvu.

Zveza je v svojem delokrogu bila napram oblastvom tolmač potreb in zahtev obrtništvu, zlasti glede sprememb raznih socialnih zakonov, uredb o odpiranju in zapiranju obratovališč itd. Nastopala je proti šušmarstvu, sodelovala pri ustanavljanju novih obrtnih zadrug ter pri reorganizaciji že obstoječih zadrug. Posebno skrb je posvečala tudi vzgoji naraščaja. V interesu zdravega razvoja obrtništvu se je doseglo, da se nad 18 let stari vajenci ne smejo več sprejemati. Posebno skrb je posvečala Zveza obrtnonadaljevalnim šolam. Ministrstvo je sicer izdalo poseben pravilnik za te šole, za njihove potrebščine, ki znašajo v tekočem letu nad 800.000 Din, pa je v državnem proračunu določenih komaj 15.000 Din. Posamezne zadruge so-votirale za te šole celo 10.000 Din, kar dokazuje, da mnoge zadruge pravilno pojmujejo važnost obrtnonadaljevalnih šol. Zveza je priredila tudi nekaj tečajev iz knjigovodstva za mojstre in pomočnike ter tečaje za krojaško pri krojevanje.

Precejšnje razočaranje so doživeli obrtniki glede Obrtne banke SHS, kjer ni kredit nič cenejši nego pri drugih denarnih zavodih. Zaradi tega je iz mariborske oblasti za te kredite le malo reflektantov. Žal pa je tudi Narodna banka ukinila dajanje tako zvanih malih obrtniških kreditov.

Novi davčni zakon je obrtništvu razočaral, ker ne bo imelo po tem zakonu nobenih davčnih olajšav, nasprotno, moralo bo deloma prenašati celo še težja bremena.

Blagajniško poročilo in poročilo o novem proračunu Zveze za prihodnje poslovno leto je podal g. Kumer. Pri razpravi o proračunu se je velika večina delegatov odločno izrekla za to, da mora imeti Zveza posebnega, dobro izvežbanega in organizatorno iniciativnega tajnika ter da je treba v to svrhu dohodke Zveze zvišati. Skupščina je sklenila v ta namen, da se zviša članarina od 3 na 8 Din letno za člana.

V imenu odbora Zveze je stavil g. Jakob Zadravec predlog, naj se v okviru Zveze uvedejo obligatorične mojstrske preizkušnje pod vodstvom posebnih mojstrskih preizkuševalnih komisij. Na podlagi takih preizkušenj bi se imenovali diplomirani mojstri. Delegati so predlog toplo pozdravili in soglasno sprejeli ter prav tako soglasno odobrili tudi pravilnik za te preizkušnje.

Prav tako soglasno je bil sprejet predlog gosp. Rebeka z Celja, naj bi Zveza delala na to, da se po možnosti že s prihodnjim finančnim zakonom ali pa vsaj z novim obrtnim zakonom določi obveznost zadrug, da so članice Zveze.

Po kratkih poročilih g. predsednika Bureša o akciji za delitev OUZD in o novi uredbi o odpiranju obratovalnic je bila soglasno sprejeta resolucija, s katero se ta uredba, ki je zlasti za malega obrtnika pogubonosna, odločno odklanja in se tudi obsoja, da je na nekem zboru v Ljubljani oficijelni zastopnik Zbornice za TOI v zadevi te uredbe zastopal obrtniškim interesom nasprotujoče stališče. Gosp. dr. Pretnar je pojasnil, da se pripravila že nova uredba.

Prihodnja letna skupščina Zveze se bo vršila v Celju.

Tovariš?

Ali si že poravnal naročnino?

Zlet Obrtniškega društva na Jesenicah v Beljak.

Od prevrata se je naše obrtništvu držalo le ozkih meja svojega delokroga in le redko se je pripetilo, da bi zleti obrtniških društev šli preko naših državnih mej. Pa se je ojunalo Obrtniško društvo na Jesenicah in priredilo v nedeljo dne 26. avgusta t. l. zlet v Beljak, češ, zakaj pa mi slovenski obrtniki ne bi pokazali, da smo še tu!

Pod spretnim vodstvom svojega marljivega predsednika g. Ivana Gogala je pripravil društveni odbor širokopotezen in podučen dvodnevni zlet v Beljak in Celovec. Jeseničani so pokazali svojo zavednost, — saj se je prijavilo 55 članov in članic.

Vesetje in dobro razpoloženje je bilo opaziti že na Jesenicah. Beljaški «Hagebund» (Handels- und Gewerbebund) in krojaška zadruga sta poslala svojega tajnika Fr. Schwald-a nam nasproti do Jesenic. V Podroščici so nas pa pričakovali v lepem številu naši stanovski tovariši z združnim načelnikom g. Kramarjem na čelu in nas povedli po priložnosti v Beljak v družbi obrtnikov, ki so nas

v izredno velikem številu pričakovali na kolodvoru v znamenito in veličastno cehovsko dvorano. Strmeč smo občudovali to zrcalo nekdanje zavednosti in ponosa naših prednikov. Lična, staroveško opremljena dvorana zbira pod svojim težkim obokom cvet obrtniške agilnosti v harmonični celoti.

Vsaka zadruga ima svoj lasten, umetno izkovan napis s svojim grbom v sredini. V tej dvorani se zbira beljaško obrtništvu k zborovanjem in pa tudi k drugim veselejšim prilikam. Tu nam je izrekel iskreno dobrodoščilo načelnik «Hagebunda», za kar se je zahvalil v imenu izletnikov g. Gogala, gđč. Wastjanova pa je izročila lep šopek v pozdrav.

Po obedu smo si ogledali znamenitosti Beljaka. Z avtobusi smo se popeljali tudi na Vrbsko jezero v Poreče, kjer nam je bil v Vrbi prirejen koncert.

V Güssovi dvorani se je vršil po povratku z Vrbskega jezera pozdravni večer. Obrtniški oktet «Edelweis» nas je zabaval z lepimi koroškimi pesmimi. G. Gogala se je pa v vznešenih besedah zahvalil za lep sprejem. Ob tej priliki je izročila z ljubkimi besedami gđč. Wastjanova krasno spominsko plaketo v bronu, delo domačega obrtnika, našim stanovskim tovarišem v spomin.

Načelnik Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani g. Josip Rebek je na to v obširnem govoru očrtal našo obrtniško organizacijo, nje delovanje in borbo za dobrobit obrtništvu.

Govor g. Rebeka je izzval burno odobravanje in priznanje. Naši koroški stanovski tovariši pa so v svojih izvajanjih iznesli svoje težave in borbe, ki v mnogih ozirih še težje posegajo v gospodarstvo obrtnika kakor pa pri nas. Le prekmalu so potekle ure, ki so nas vezale v lepi harmoniji.

Drugi dan smo si ogledali Celovec, nekaj zletnikov pa se je povzpelo z znamenito «Kanzelbahn», to je nova moderno urejena vzpenjača na 1371 m visok hrb. Ta vzpenjača je res pravo čudo moderne tehnike.

Iz Celovca smo se pa zvečer vrnili polni lepih utisov v našo, še lepšo domovino!

Iz organizacij.

Pokrajinska zadruga kleparskih, instalacijskih in kotlarskih mojstrov v Ljubljani sporoča, da se bo vršila pomočniška preizkušnja v petek dne 28. t. m. Prošnje za pripustitev k preizkušnji je vložiti pri načelstvu zadruge do 22. t. m. — Načelstvo.

Razno.

Novi guverner Narodne banke. Za guvernerja Narodne banke v Beogradu je bil imenovan g. Ignat Bajloni, eden prvih naših gospodarskih strokovnjakov. Je ugleden industrijec, predsednik Udruženja industrijskih korporacij in Industrijske zbornice v Beogradu. Želimo, da bi bil novi guverner naklonjen tudi težnjam slovenskega obrtništvu.

Nove zadruge. V Trbovljah se snuje Zadruga krojačev in šivilj za srez Laško. — V Laškem pa se je ustanovila Zadruga prostih in koncesijoniranih obrtov.

Legitimacije za trgovske potnike. Za izdajo legitimacij trgovskim potnikom morajo tvrdke same predložiti prošnje Zbornici za trgovino, obrt in industrijo. Prošnji, kolkovani s kolkom za 5 Din, je priložiti po 1 kolek za 10 Din ter po 5 Din v gotovini za zbornično takso. Priložiti je tudi sliko potnika. V prošnji je navesti o trgovskem potniku naslednje podatke: a) ime in priimek, b) kraj in datum rojstva, c) domovinsko občino, d) kraj stalnega bivanja (tudi ulico in h. št.), e) postavbo potnika (cm), f) barvo las in oči ter g) eventualna posebna znamenja.

Udeležba na solunskem velesejmu. III. mednarodni semenj v Solunu se vrši od 30. septembra do 15. oktobra t. l. Naša država bo imela na semnju svoj paviljon, ki ga organizira Trgovska zbornica kr. SHS v Solunu po nalogu ministrstva trgovine in industrije. Podjetja, ki se hočejo udeležiti semnja, morajo to prijaviti najkasneje do 15. septembra t. l., a razstavno blago mora biti v Solunu vsaj do 25. septembra t. l. Naša železniška uprava je dovolila 50% popust na tarifah za blago, ki se pošilja na semenj. Stroške za prevoz blaga do Soluna in nazaj mora nositi tvrdka sama, medtem ko plača za prevoz blaga od solunske postaje do sejmišča, kakor tudi zakupnino za mesto v paviljonu naša država.

Zakon o posesti in nošenju orožja: V Ljubljani 1928. Zbirke zakonov XXIII. snopič. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Cena Din 15.—, po pošti Din 16.—. V Zbirki zakonov, ki jo izdaja Tiskovna zadruga, so v XXIII. snopiču izšli sledeči zakoni: Zakon o posesti in nošenju orožja, Zakon o osrednji upravi za mere in dragocene kovine, o kontrolah mer in dragocen kovin in o kontrolah sodov, Zakon o merah, njih rabi v javnem prometu in nadzorstvu nad njimi in Zakon o kontroliranju čistine izdelkov iz zlata, srebra in platine.

L. Mikuš
tvarnica dežnikov
Ljubljana
Mestni trg 25
Ustanovljeno 1889.

Skrbno izdelovanje!
Največji izbor!
Najnižje cene!
Preobleke!
Popravila!

AVGUST AGNOLA

Zaloga stekla, porcelana, kamenine, zrcal
in šip. Kompletne opreme za gostilne,
restavracije, hotele, kavarne in bare.

Luksuzni predmeti.
Stavbno in umetno steklarstvo.

Telefon 2478 **LJUBLJANA** Telefon 2478
Dunajska cesta 10

Delniška glavnica:
Din 50,000.000.—

Skupne reserve: okrog *
Din 10,000.000.—

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Centrala: **LJUBLJANA, Dunajska cesta** *

Podružnice in agencije:

Brežice Črnomelj Kranj Maribor Novi Sad Prevalje Rakek Slovenj- Trstj
Celje Gorica Logatec Metković Novo mesto Ptuj Sarajevo gradec Split

Brzjavni naslov:
BANKA LJUBLJANA
Telefon št.: 2261, 2413, 2502, 2503
in 2504

Priporoča se za vse
bančne posle

Telefon števil. 2016. **USTANOVljENO LETA 1889.** Poštni ček 10.533.

Mestna hranilnica ljubljanska

(Gradska štedionica)

Ljubljana, Prešernova ulica

Stanje vložnega denarja nad 300 milijonov dinarjev. * Stanje vložnega denarja nad 1200 milijonov kron.

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedolčnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

O B R T N A B A N K A

v Ljubljani

Centrala: Kongresni trg 4. Podružnica: Ljutomer

Telefon št. 2508

Telefon št. 2508

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 12.051

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodneje, vezane vloge po dogovoru primerno više.

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

DOVOLJUJE POSOJILA NA MENICE IN KREDITE

V TEKOČEM RAČUNU VSEM KREDITA

ZMOŽNIM OSEBAM IN TVRDKAM

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50. (v lastnem poslopu)

Brzjavni naslov: Kredit Ljubljana — Telefon št. 2040, 2457, 2458, 2805 in 2806

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

'SLAVIJA'

Jugoslovanska zavarovalna banka
Ravnateljstvo v Ljubljani

Podružnice: Beograd, Zagreb, Ljubljana, Sarajevo,
Novi Sad, Osijek, Split

Ekspoziture: Maribor, Skoplje, Veliki Bečkerek

Prezema zavarovanja vseh vrst
Lastne palače v Sarajevu, Ljubljani in Osijeku

Ph. Mr. R. Sušnik

Lekarna pri „Zlatem jelenu“

Moderno urejena lekarna, zaloga vseh domačih in tujih zdravilnih sredstev, mineralnih voda, obvezil, kirurških in toaletnih predmetov. Zdravniške ordinacije se izvršujejo točno po predpisih. Oblastveno koncesionirana oddaja strupov. Poštne pošiljave obratno.

LJUBLJANA, Marijin trg

Telefon števil. 2115.

U G O G R A B E R

elektrotehnične potrebščine na veliko
ZAGREB, TRG KRALJA PETRA 4^B

Brzjavke:
ORION ZAGREB

Telefon:
INTERURB. 17-10